

ARHITEKTS

H. LEDIŅŠ.

ARHITEKTŪRAS UZTVERES
FILOZOFISKIE PAMATI ASPEKTI

ATSPŪGULOŠANAS UN TĒLA VEIDŠANAS ASPEKTI
UZTVEROT ARHITEKTŪRU KĀ PRIEKŠMETISKI-TĒLISKU
VIDI.

RĪGA 1981

SATURS

IEVADS	UZTVERES VIETA IZZINĀS PROCESĀ ...	3
1.	ARCHITEKTŪRAS UZTVERE NO ATSPOGULOŠANAS TEORIĀS VIEDOKĻA ...	5
2.	ARCHITEKTŪRAS TĒLA RAKSTUROŠUMS ...	9
NOBEIGUMS	ARCHITEKTŪRAS UZTVERES PĒTĪSANA - SARĒGĪTA KOMPLEKSA PROBLĒMA ...	14
LITERATŪRAS SARAKSTS		18

UZTVERES VIETA IZŅĒMAS PROCESĀ.

UZTVERE, KOPĀ AR SAJŪTĀM UN PRIEKŠSTATIEM, PIEDER PIE IZŅĒMAS PROCESA REALIZĀCIJAS PAMATFORMĀM.

OBJEKTIVĀS PASAULES PRIEKŠMETU UN PROCESU IEDARBĪBĀ UZ DZĪVNIEKU UN CILVĒKU SAJŪTU ORGĀNIEM RODAS SAJŪTAS. TĀS IR VERTĪGĀLS KANĀLS, KAS TIEŠI SAISTA CILVĒKU AR OBJEKTĪVO PASAULI. SAJŪTAS SUBJEKTĪVI TIEK PĀRDZĪVOTAS KĀ PASIEGU PRIEKŠMETIEM UN PARĀDĪBĀM PIEMĒTOSĀS KVALITĀTES.

SAJŪTAS VAR UZLŪKOT KĀ IZĒDMATERIĀLU UZTVEREI. — TĀS LAUŅ UZTVEREI VEIDOT UZ SAJŪTU ORGĀNIEM IEDARBOŠOSĀS PRIEKŠMETU ĀRĒŠO STRUKTŪRU UN MATERIĀLĀS PASAULES ENTEK-LISKO TĒLU.

SAJŪTU ORGĀNIEM UN UZTVEREI IR VIENĀDĀ KLASIFIKĀCIJAS SISTĒMA. IZSKĪR REDZES, DZIRDZES,

TAUSTES, OZĀS, GARŠAS, KĀ ART VIBRĀCIŅU,
ELEKTRIŠKI-MAGNĒTISKĀ LAUKA, MITRUMA,
TEMPERATŪRAS U.C. UZTVERI.

ANALOĢISKI KĀ SAŅŪTAS IR UZTVERES
SUBSTRĀTS, UZTVERE IR PAMATS SAPEZĢĪTU
PRIEKŠSTATU * FORMĒŠANAI APZINĀ.

BEZ ŠIS FUNKCIJAS UZTVEREI PIEMĪT VĒL
SĀDAS

II UZTVERE ATSPOGULO PRIEKŠMETU APĒRIS
PASAULES ATTIECĪBAS

II UZTVERE LAUą IZDALĪT ATSEVIŠĪKUS PRIEKŠ-
METUS NO APKĀRTEJĀ FONĀ PĒC PERSPEKTI-
VES UN LIDZĪBAS LIKUMIEM, ATSPOGULOJOT
TO FORMU, LIELUMU, FAKTŪRU, NOVĪETH TEL-
PĀ E.T.C.

KOPĒJĀ OBJEKTĪVAS PASAULES UZTVERĒ
IETILPST ART ARHITEKTŪRAS UZTVERĒ, KAS
SVAR PĒC NOTEIKTĀM, KONSTRUKTĪVĀM, FUNKCIO-

---

* "PRIEKŠSTATI IR EŅTEKLĪŠKI UZSKATĀMI, VISPĀ-
RINĀTI PRIEKŠMETU UN PARĀDĪBU TELI, KAS SĀBLA-
BĀJAS UN PODAS APZINĀ ART BEZ TIESAS PARU
PRIEKŠMETU UN PARĀDĪBU IEDARBĪBAS UZ SAŅŪTU
ORGĀNĪEM. ... CILVĒKA PRIEKŠSTATOS NOSTĪPRINĀS
UN SĀGLABĀJAS TĀS, KO VĪNS OBJEKTŪI IEGŪST
PRAKSES REZULTĀTĀ" [1. (LPP) 293]

5
?

EKONOMISKĀM, EKOLOĢISKĀM
NĀLĀM, ~~KONSTRUKTĪVĀM~~ UN ESTĒTISKĀM
LIKUMSĀKĀRĪBĀM CILVĒKA MĀKSLĪGI RADĪTO
TĒLPISKO VIDĪ, LAI LABĀK VĀRĒTU IZPRAST
ARHITEKTŪRAS UZTVERES BŪTĪBU, TĀ ĢĀAPLŪ-
KO NO ĻĒMINISKĀS ATSPOGULOSĀNAS TEO-
RIJAS VIEDOKĻĀ.

ARHITEKTŪRAS UZTVERE NO AT- SPOGULOSĀNAS TĒORIJAS VIEDOKĻĀ

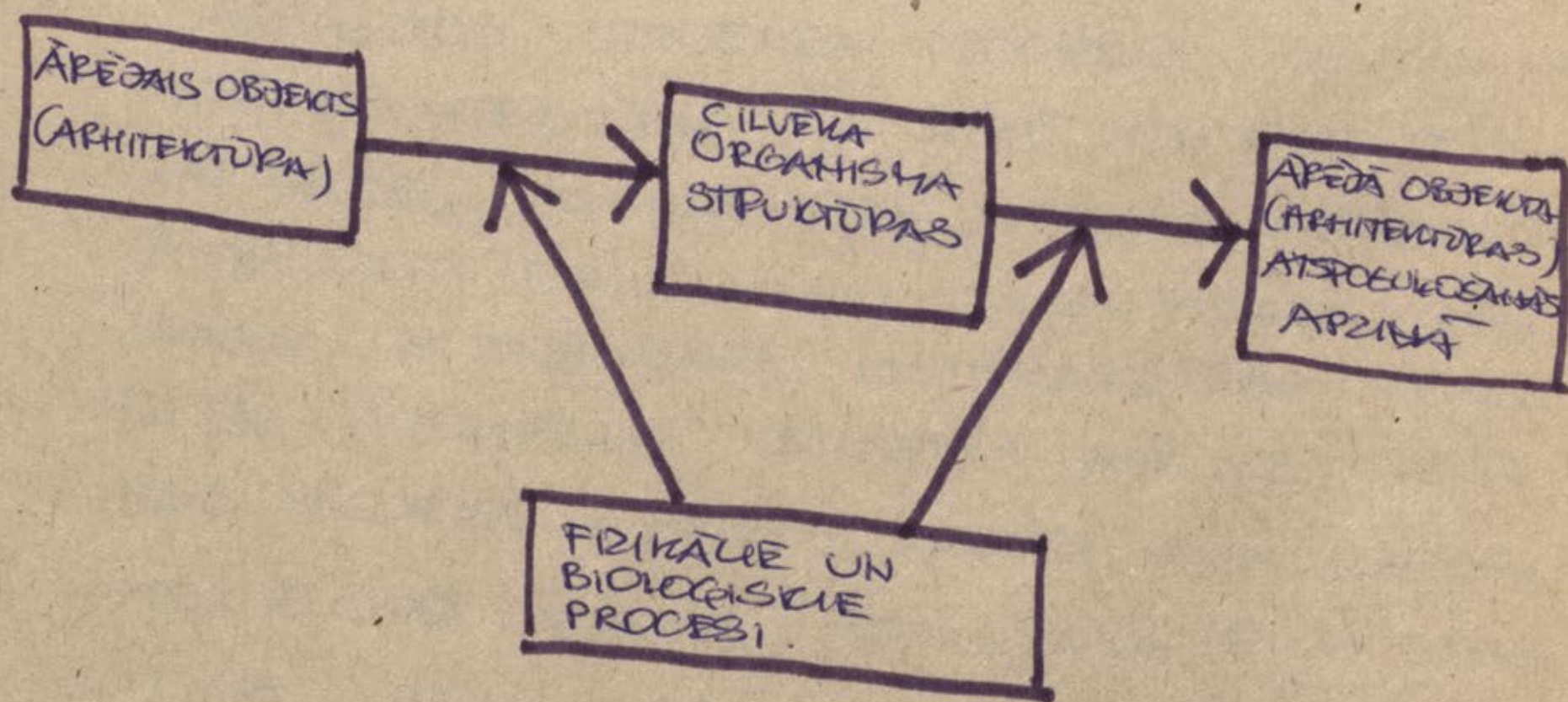
ARHITEKTŪRA IR OBJĒKTĪVĀS, MATERIĀĻĀS
PASAULES SASTĀVDAĻĀ, ATTIECINOT SASKAŅĀ
AR ĻĒMINISKO ATSPOGULOSĀNAS TĒORIJU
ATSPOGULOSĀNAS PRINCĪPU UZ VISU MATERIĀLU,
NONĀKĀM PIE SECĪNĀJUMA, KA ARHITEKTŪRĀ
PASTĀV 2 ATSPOGULOSĀNAS FORMAS - OBJĒKTĪ-
VĀ UN SUBĒKTĪVĀ [2 LPP. 204]; [3 LPP.
131]. ATSPOGULOSĀNĀ ARHITEKTŪRĀ TĀS OB-
ĒKTĪVĀJĀ IZPAUSĒ PARĀDĀS ĻOTI UZSKA-
TĀMĀ VEIDĀ - VIENU ARHITEKTŪRAS OBJĒKTU
VĀI TO DETĀĻU ATSPOGULOSĀNĀ TĀ PĀRĀ VĀI
CĪTĀ ARHIT. OBJĒKTA VIRSHĀS AR LABĀM
ATSTĀPODĒSĀM ĪPĀSTĪBĀM, KURĀS BĪEŽĪ TIĒK
IZMĀNĪOTĀS ARHITEKTŪRĀ - STIKĻOS, ^{PĻĒTOS} MĒTĀ-
ĻOS, APDĀRĒS MATERIĀĻU GLĀZŪRĀS, KĀ ART

!!!

DABĪGO UN MĀKSLĪGO ŪDEHSBASEINU VIRŠĀS
 TĀĒU SĀDĀ GADĪJUMĀ MŪS [GALVENOKĀRT] INTE-
 RESE SUBJEKTĪVĀ ATSPOGULOŠANAS FORMA,
 KAS NORISINĀS CILVĒKA APZINĀ UN KURA
 UZSKATĀMA PAR ATSPOGULOŠANĀS AUGSTĀ-
 KO FORMU.

SUBJEKTĪVĀS JEB IDEĀLĀS ATSPOGULO-
 ŠANĀS PROCESA ATTĪSTĪBA REDZAMA SĀDĀ
 SHĒMĀ:

ŠT SHĒMA PARĀDA, KA ATSPOGULOŠANĀS PRO-
 CESS IR MATERIĀLĀS DABAS. ŠT PROCESA PĒ-
 DEJĀ FĀZĒ NORISINĀS APZINĀ (NERVU PROCESU
 REZULTĀTĀ, KURI ĀRĪ IR MATERIĀLĀS DABAS), KURA
 APLŪKODĀMA KĀ SĀDAS ATSPOGULOŠANĀS SPE-
 CIFISKS (IDEĀLS) PRODUKTS.

VIENS NO SVARĪBĀKĀJĀKĀJĀM PAKĻĪDZĪGĀJĀM,
KAS IR BŪTISKI, APLŪKOJOT ARHITEKTŪRAS
ATSPOGULOŠANAS PROCESUS IR SĀDS :

" ATSPOGULOŠANA IR PROCESĀ, KURĀ REZUL-
TĀTĀ TĒK VAIRĀK VAI MAZĀK ADEKVĀTI AT-
VEIDOTAS DAŽAS ATSPOGULOJAMĀ OBJEKTA
IETIHES⁽¹⁾ [4 LPP. 71]

ATSPOGULOŠANAS PROCESĀ OBJEKTA STRUKTŪRA
TĒK REPRODUCEĀ TĀ ATTĒLA STRUKTŪRĀ, PIE
KĀM APZINĀ PARASTI REPRODUCEĀS TĒKĀ
DALĀ NO ORIGINALĀ STRUKTŪRAS ASPEKTIEM.
SAPREĢĪTOS UZTVERES PROCESOS, KĀ TĀS IR
ARĒT ARHITEKTŪRAS UZTVERĒ, OBJEKTA TĒLI
UN MODEĒI APZINĀ TĒK VEIDOTI ADEKVĀTI
ATBILSTOŠI ORIGINALĀM DAUDZPĀKĀPŪM OBJ-
EKTA UN SUBJEKTA MIŠĒDARBĪBAS REZUL-
TĀTĀ. PIEMĒRAM, PILSEĒAS APBŪVES UZTVE-
RES PROCESĀ VISPIRĪS REĢĒS ANALIZATORĀ
MEKĻĒŠĀ REAKCIŪ REZULTĀTĀ ĒKĀS TĒK
IT KĀ VIZUĀLI "APTAUSTĪTĀS", ĒPĀPTRAUKTI
TĒK KORIGĒTĀ DAŽĀDU APBŪVES PAKĻĪDZĪ-
ŠO PARAMĒTRU - ĢEOMETRISKĀS FORMĀS UN
TĒLPĪSKO ATTĒRTĪBU, KOLORĪTĀ, APĢĀIŠĀMĪBĀ,
FAKTŪRU U.C. - ATBILSTĪBĀ ARHITEKTŪRAS
TĒLAM, KĀS ŠĒ PROCESĀ REZULTĀTĀ VEIDU-
JĀS APZINĀ.

VIZUĀLI APLŪKOJOT ĒKAS, MĒS APZINĀM
 REPRODUCEJOT TO ĀRĒJOS ELEMENTUS MĒVARAM
 IEGŪT PILNĪGU PRIEKŠSTATU PAR TO FUNKCIO-
 NĀLAJĀM UN KONSTRUKTĪVAJĀM STRUKTŪRĀM.
 BEZ TAM JĀŅĒM VĒRĀ PERSPEKTĪVES, MĒROGU
 UN ATTIECĪBU LĪKUMSAKĀRĪBAS, KURAS PASTĀV
 ARHITEKTŪRAS OBJEKTU UN NOVĒROTĀJA MĪ-
 IEDARĪBAS REZULTĀTĀ.

TĀDĒJĀM VARAM KONSTATĒT, KA ARHITEKTŪ-
 RAS TĒLS APZINĀM IR IDEĀLS UN NAV PILNĪ-
 GI ADEKVĀTS REĀLAJĀM OBJEKTĀM, BET
 GAN ATBILST TAM NOTENCĪS ATTIECĪBAS

PĒTĪT ARHITEKTŪRAS ATSPOGULOŠANAS PRO-
 CESUS, JĀŅĒM VĒRĀ ^{SVARĪGI IR} ARĒ SĀDĪ ATSPOGULOŠANAS
 RAKSTUROUMI: [4 LPP 71-72]

- 2) DĒBKURŠ ATSPOGULOŠANAS RAKSTURĪES AR
 IZVĒLĪGUMU (TĪEK ATSPOGULOTS NE VISS)
- 3) ATSPOGULOŠANĀM VIENMĒR IR SE-
 KUNDAĒRAS ATTIECĪBAS PRET ĀRĒDO
 ATSPOGULOŠANĀM OBJEKTU
- 4) ATSPOGULOŠANĀS REALIZĀCIJĀS MĀTE-
 RIĀLĀS LĪDZEKLIS IR KUSTĪBAS FORMA,
 AR KURAS STARPĪECĪBU NOTĪEK
 PROCESA IZMAIŅAS, KURAS RAKSTURĪGAS
 SUBJEKTĀM.

5) ATSPOGULOJUMIEM PAKSTURTOJA PALIENA-
MĪBA, KAS REALDĒJAS AR ATMIŅAS MEMĀ-
NĪSMU PALIDZĪBU.

ARCHITEKTĒKĒTŪRAS ATSPOGULOŠANOS NEVAR
APLŪKOT TĪKAI KĀ NO OBJEKTA ATKARĪGU
PROCESU IDEĀLIE ATTĒLI APZĪMĀ NAV REĀ-
LO OBJEKTU VIENKĀRŠAS KOPIJAS, BET
GAIŅ TO RAŠANOS DETERMINE SUBJEKTA
AKTĪVA, RADOSA DARBĪBA. V.I. KENINS
ATZĪMĒJA: "CILVĒKA APZĪMĀ NE TĪKAI
ATSPOGULO OBJEKTĪVO PASAULI, BET AR
RADA TO" [S. 191 LPP.]

ŠĀDĀ GADĪJUMĀ NENOPIEK VIENKĀRŠĀ AT-
SPOGULOŠANĀ, BET GAIŅ ŠĒIT SUBJEKTS
AKTĪVI KONSTRŪĒ IDEĀLOS. TĒĻUS, KURI PĒRIEKŠ-
MĒTĪSKO PASAULI ATSPOGULO VISPĀRINĀTĀ
UN PĀRVEIDOTĀ.

ARCHITEKTŪRAS TĒĻA PAKSTUROJUMS

TĒĻA, ĀRT ARCHITEKTŪRAS TĒĻA RAŠANĀS
APZĪMĀ IR VIENA NO AUGSTĀKĀJĀM ATTĒ-
LOŠANĀ FORMĀM, KUR IZSKIROŠĀ NOZĪME
IR VISPĀRINĀJUMĀM.

ŠIS RAKSTUROJUMS IZPAUŽAS CAUR DAŽĀDĀM, OBJEKTA DINAMISKĀM UN STATISKĀM STRUKTŪRAM, UZBŪVES SISTĒMĀM. ARHITEKTŪRAS TĒLA RAKSTUROJUMĀ ŠIS KRĪTĒRĪGS ATTIECAS UZ OBJEKTA KONSTRUKTĪVO STRUKTŪRU UN ĪPAŠĪBĀM - CIĒTĪBU, NOTURĪBU PRET DAŽĀDĀM SLODŽĒM, SPĒKU UN SLODŽU SADAĻĀJUMU, ELASTĪBU E.T.C. ŠO RAKSTUROJUMU JĀATTIECINA APT UZ ARHITEKTŪRAS OBJEKTA FUNKCIONĀLO ORGANIZĀCIJU UN STRUKTŪRU.

4) ATSPOGULOJUMA STRUKTŪRAS ATBILSTĪBAS VEIDS ORIGINALA STRUKTŪRAM

ARHITEKTŪRAS ATSPOGULOJUMA ATBILSTĪBAS VEIDS VISUZSKATĀMĀK PARĀDĀS DAŽĀDOS TĀ PROJEKTĪVAOS ATTĒLOS (PERSPEKTĪVĒ, AKSONOMETRIJĀ, IZOMETRIJĀ, PROJEKCIJĀS UN PLĀNĒS) ARHITEKTŪRAS PROJEKTOŠANĀ, KĀD ĻĒPIECĒSĀMS IZCELT VIENUS VĀJ OTRUS OBJEKTA PARAMETRUS, KURĪ ATTIEGTĀJĀ GADĪJUMĀ IR SVĀRTĪGĪ : PIEMĒRAM - ^{PLĀNĀ} ABSOLŪTĒE KĻĒRĪ PROJEKTOJOT OBJEKTU VIRŠKĀTĀ VĀJ TĒLPISKĀ FORMĀ KĀDĀ NO TĒLPISKĀS PROJEKCIJĀS VEIDIEM. UZTVEROT ARHITEKTŪRU DZĪVĀ VEĒROJUMĀ, ATSPOGULOJUMA ATBILSTĪBAS

ORIGINĀLA STRUKTŪRAI ATKARĒS NO SUBJEKTA ATRABĀNAS VIETAS UN NOVĒRSĀNAS APSTĀKĻIEM (PIEM. - TUUPLĀMĀ; EĢOT PA IELU; NO LIDZĪSTĪBAS; DAŽĀDĀ APOGAISTROJUMĀ E.T.C.) IETVEROT SEVI ZINĀMUS PĀRVEIDOJUMUS, ^{AUGSTĀK} MĪHĒTIE ARCHITEKTŪRAS ATTĒLOJUMA VEIDI SAGLABĀ NOTEKOTUS ATSPOGULOŠANAS STRUKTŪRAS ELEMENTUS ĒB INVARIANTUS, BEZ KURIEM PĀS ATSPOGULOŠANAS PROCESS ZAUDĒTU ĒĒU, PIE ŠTĪ IZTĪMĒM PIEDER; LENĶU UN GARUŅU SAKRĪTĪBA, PARALELĪSĪBS UN PERPENDIKULĀRĪSĪBS, PUNKTU UN TAISŅU SAKRĪTĪBA, ELEMENTU SAUSTĀPĒDĀ SAISTĪBA U.C. "AT-TEĻA ADEKVĀTĪBS, T.I. VAIRĀK VAI MAZĀK PILNĪGĀ ATBILSTĪBA SAVĀM PIRMTĒĻĀM, TĪEK SĀSHĒBTS TĪEST TĀPĒC, KA, ATSPOGULOŠANĀM OBJĒKTĪM, TRANSFORMĒDOTĪS PAR ATTĒM, SAGLABĀDĀS NOTEKOTAS TĀ IZTĪMĒS [7 LPP. 129]

5) ĒUTEKLĪŠĀ TĒĻA PRIEKŠMETĪSKĪBS VAI OBJĒKTĪVĪTĒTE.

APLUKODOT REDZĒS TĒĻU, K. MĀRKSĪS SPECĪĻU IZĒĒĻA PRIEKŠMETĪSKUMA PĀKSTUROŠUMU;

"KĀDAS LIETAS GAISHAS IEDARBĪBU UZ
 PĒDZES NĒRVU UZTVER NEVĒLS KĀ PĀSĀ PĒ-
 DZES NĒRVA SUBJEKTĪVU KĀRĪNĀJUMU, BET
 KĀ ĀRPUS AĒTH ESOSĀS LIETAS OBJEK-
 TĪVU FORMU." [8. 73. LPP.]

SUBJEKTA NEPIECĪSĀMĪBA ORIENTĒTĪES
 APKĀRTEJĀ TĒLPĪSKĀJĀ VIDEĒ UN TĪESĒS
 KONTAKTS AR ĀRĒJĒH OBJEKTIĒH IKDIE-
 NĀS PRAKSEĒ NOSĀKA (ARHITEKTURĀS)
 ŽUTĒKUSKĀ TĒLA PRIEKŠMETĪSKUMU,
 TĀS TĪEK PĒALIZĒTS LĪDZ AR PĀSĀ
 TĒLA FORMĒSĀNOS KĀ TĀ ĀRĒJĀS
 KOMPONENTS UN PRIEKŠNOTĒKUMS

ARHITEKTURĀS TĒLA PĀSĀNĀS NOTĪEK
 SĀPĒSĪTĀ MĪDĒDARBĪBAS PĒCESĀ
 STĀPP OBJEKTV UN SUBJEKTV. SĀSĀ PĒCE-
 SĀ NOTĪHĪCI IR GĀN OBJEKTA FĀKTORI-
 TĀ KĀLĒNĀTĪVĒ UN KĀNĒTĪTĪVĒ PĀRĀ-
 METRI, ORGANĪZĀCIJĀ UN STRUKTŪRĀ, GĀN
 PĀSĀ ĀTSPĒGULĒSĀNĀS PĒCESĀ TĒPATĪBAS -
 TĒLA ĀTBĪLSĪTĪBAS VEĪDS UN OBJEKTVĪ-
 TĀTĒ, GĀN SUBJEKTĪVĒ FĀKTORI, KĀS
 ĀTKĀRTOJ NO SUBJEKTA TĒPATĪBĀH UN
 SPĒJĀH.

SVARĪGA NOZĪME ARHITEKTŪRAS TĒLA FORMĒŠANĀS PROCESA BLAKUS DZĪVAI, ĒTEKLISKAI VEĒDŠANĀI IR IEPRIEKŠĒJAI PRAKSEI UN VĒSTURISKĀI ATTĪSTĪBAS PROCESA IZVEIDOŠĀS PĒKŠSTATĪEH.

TĀ PIEMĒRAM, UZTVEROT KĀDU JAUNU ADMINISTRATĪVU ĒKV, KĀS IEKĻĀUTA VĒSTURISKĀI APBŪVĒ, ŠT OBJEKTA TĒLU VEIDOHE TĪKĀI TĀ UZBŪVI UN STRUKTŪRU PĀRSTUPOŠĀS PĀRĀMETRI - FORMA, PROPORCIJĀS, ABSOLŪTĒS IZMĒRI, KONSTRUKCIJĀS, KOLORĪTS, BET ĀRĪ SUBJEKTA PĒKŠSTATĪ PAR ADMINISTRATĪVU ĒKV TIPIEM, PAR JAUNĀM, MŪSDVĒITU FUNKCIJĀM UN PRĀSTBĀM ATBĪLŠĪGĀM ĒKĀM, PAR JAUNU ĒKV IEKĻĀUSĪTU VĒSTURISKĀI JĀ APBŪVĒ, IEPRIEKŠĒJĒS SUBJEKTĪVĒS FORMĀS, KOLORĪTĀ, PROPORCIJĀS PĒKŠSTATĪVĪS ĒKĀS TĒLA VEĪDOSĀNĀS PROCESA PĒDALĀS ĀRĪ IEPRIEKŠĒJĒS ĀNĀLOGĪSKĀS APBŪVES TĒLU, KĀ ĀRĪ DAUDZI CĪTI FĀKTORĪ.

ARHITEKTŪRAS UZTVERĒS PĒTĪŠĀNĀ - SĀRĒGĪTĀ KOMPĒKSA PROBLĒMA

12 ARHITEKTŪRAS TĒLA VEĪDOSĀNĀS UN

ARHITEKTŪRAS UZTVERES PROBLĒMU
SAREŽĢOTĪBU NORĀDA ARHITEKTŪRAS
KANDIDĀTE E. L. BEĻAŽEVA :

"APGALVOJUMS, KA MŪSU DOMĀŠANA
IZZINA REĀLO PASAULI UN KA MŪSU PRIEKŠ-
STATI PAR REĀLO PASAULI ATSPROGULO
TĪSTĪBAS OBJEKTĪVĀS LIKUMSAIZĀRTĪBAS,
IR OBLIGĀTS OBJEKTA UN SUBJEKTA
SAVSTARPĒJO ATTIECĪBU PROBLĒMAS PĀTIESI
ZINĀTNISKĀ PĪSINĀJUMA PAMATĀ, KAŅT
ARĪ ŠIS PROBLĒMAS ATRISINĀJUMS NEĒTĪK
REDUCĒTS UZ IZĒJAS PIEMĒRUMU, BET GAN
ĪETŪR SEĒT VIRKMI SAREŽĢOTU JĀUTĀ-
JŪMU PAR SUBJEKTA DABU UN TĀ MĪDĪE-
DARBĪBU AR OBJEKTU, ĪPĀSĪ TĀS ATTIE-
CĪNĀMS UZ MĀKSLINIECIŠKO UZTVERI,
KURĀ ATTIECĪBAS STARP OBJEKTU UN
SUBJEKTU ĪEGŪST SEVIŠĶI SAREŽĢOTU UN
DAUDZPUSĪGU PĀKŠTURU" [9. LPP 35]

MĀKSLAS DARBŪ, TĀI SKAITĀ ARHITEK-
TŪRAS MĀKSLINIECIŠKO TĒĻU NOSĀKA GAN
OBJEKTA MATERIĀĻĀS ĪPĀŠĪS, GAN ARĪ
SUBJEKTA GĀRTĪGĀS ĪPĀŠĪS. MĀKSLAS
DARBĀ GĀRTĪGĀ PUSE NESĀRĀUJĀMI SĀSTĪ-

TA AR CILVĒKU UN TĀ UZTVERI.
 ARĀPUS CILVĒKA APZIŅAS MĀKSLAS
 DARBS EKZISTĒ TIKAI KĀ FIZISKA RE-
 ALITĀTE, BET NE KĀ GARĪBA VĒRTĪBA.
 MĀKSLAS DARBA SĀTURĀ ATSPĒDULOŠAS
 GAN UZTVERES OBJEKTS, GAN SUBJEKTS.
 KONKRĒTAS ATSPĒDULOŠANĀ UN ATSPĒDU-
 LĒDZĪBĀ ATTIECĪBAS, PROTĀMS, IR ATSKAIDRĪBAS
 UN IR ATKARĪBAS NO MĀKSLAS VEIDA
 UN ŽANRA. ARHITEKTŪRĀ MATERIĀLAIS
 PUSEŠ LOMĀ IR NEŠAUDZĪNĀMI LIELĀKA
 UN TĀ IR CIĀDA: ARHITEKTŪRA NEAT-
 TĒLO REALITĀTI, BET GAN PATI IR
 REĀLA, CILVĒKA PADĪTA ĪSTĒBĀ. ARHI-
 TEKTŪRĀ MĒS UZTVERAM PASŪ MĀKSLNIE-
 CĪKI ORGANIZĒTO TĒLPISKU-PRIEKŠMĒ-
 TĪSKO PASAULI (BET NE ŠIS PASAULES
 ATSPĒDULOŠUMU KĀ TAS IR GLEZNIERĪBĀ
 VAI TĒLHIERĪBĀ) TĀPĒC ARĀ ARHITEK-
 TŪRAS OBJEKTĪVĀJAI PUSEI IR DAUDZ
 LIELĀKA NORĪME SAUDZĀMĀJUMĀ AR
 PĀRĒJĀM MĀKSLĀM.

IZSMĒLOŠU PRIEKŠSTATU PAR ARHI-

TEĶNĪBAS UZŅĒMĒI VAR DOT TĪKAI
 KOMPLEKSI PĒTTĀUMI, KURUS TĪEK
 ANALIZĒTA TĀS TĒLPĪSHAS UN APŪMŪ
 STRUKTŪRAS IEDARBĪBA, KO NOSAKA GAN
 SOCIĀLI - FUNKCIONĀLAIS, GAN IDEJISKI -
 MĀKSĻINIECĪSHAS SATURS.

KĀ NORĀDĪTS E. L. BELAŠEVAŠ GRĀMĀTĀ
 "ARĪTHĪ PĪŠĒTĀS ARĪHITEKTŪRAS TĒLPĪSHĀ
 VĪDĒ KĀ VRĒĀLAS UZŅĒMĒES OBJĒKTĀS":
 "ARĪHITEKTŪRAS UZŅĒMĒES PĒTĪSĀNĀ IR
 GAN FILOZOFĪSHAS UN PSĪHOLOĢĪSHAS, GAN
 SOCIOLOĢĪSHAS UN MĀKSĻAS ZĪNĀTHĒS,
 GAN ESTĒTĪSHAS UN ARĪHITEKTŪRAS TĒO-
 PĒSHAS MŌZĀRĒ" [9. 4 LPP.]

LITERATŪRAS SARAKSTS

1. ФИЛОСОФСКИЙ СЛОВАРЬ МОСКВА, ПОЛИТЗАТ. 1981
2. ЛЕНИНСКАЯ ТЕОРИЯ ОТРАЖЕНИЯ И СОВРЕ-
МЕННОСТЬ СОФИА 1969
3. ~~MA~~ V. MARKOV. MATERIĀLAS PROBLĒMAS MŪSDIE-
NU ZINĀTHES GAISMA LIESMA 1976
4. ЛЕНИНСКАЯ ТЕОРИЯ ОТРАЖЕНИЯ И СОВРЕМЕН-
НОСТЬ СОФИА 1969
5. V. I. LENINS. FILOZOFIĀS BURTĪCAS. PAKŅI 38. SĒD.
6. ЛЕНИНСКАЯ ТЕОРИЯ ОТРАЖЕНИЯ И СОВРЕ-
МЕННОСТЬ СОФИА 1969
7. V. MARKOV. MATERIĀLAS PROBLĒMAS MŪSDIE-
NU ZINĀTHES GAISMA LIESMA 1976
8. K. MARXSS. KAPITĀLS LVI RĪGĀ 1951 I SĒD.
9. Е. А. БЕЛЯЕВА. АРХИТЕКТУРНО ПРОСТРАНСТВЕННАЯ
СРЕДА ГОРОДА КАК ОБЪЕКТ ЗРИТЕЛЬ-
НОГО ВОСПРИЯТИЯ М 1977

LITERATURA

ВННОТРАДОВА Н.А. ИКОМОГРАФИЧЕСКИЕ КАРТЫ,
ЯПОНСКОЙ КАРТЫ ВСЕЛЕННОЙ — МАНАМА.

В сб. : ПРОБЛЕМЫ ИСТОРИИ В ПРЕЖИИ И СРЕДНЕ-
ВЕКОВОМ ИСКУССТВЕ АЗИИ И АФРИКИ. М: НАУКА,
1973.